22011A0705(01)

SPORAZUM

između Europske unije i Kraljevine Maroka o uspostavi mehanizma za rješavanje sporova

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

s jedne strane, i

KRALJEVINA MAROKO, dalje u tekstu „Maroko”,

s druge strane,

SPORAZUMJELE SU SE:

POGLAVLJE I.

CILJ I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Cilj

Cilj ovog Sporazuma je izbjegavanje i rješavanje bilo kojeg trgovinskog spora među strankama, kako bi se, gdje je to moguće, postiglo sporazumno rješenje.

Članak 2.

Primjena Sporazuma

1. Odredbe ovog Sporazuma primjenjuju se na sve sporove u vezi s navodnim kršenjem odredaba naslova II. (s iznimkom članka 24.) Euro-mediteranskog sporazuma o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Maroka, s druge strane (dalje u tekstu „Sporazum o pridruživanju”) ([1]) ili Sporazuma u obliku razmjene pisama između Unije i Kraljevine Maroka o uzajamnim mjerama liberalizacije u vezi s poljoprivrednim proizvodima, prerađenim poljoprivrednim proizvodima, ribom i proizvodima ribarstva, zamjeni protokola 1, 2 i 3 te njihovih priloga i izmjenama Euro-mediteranskog sporazuma o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Maroka, s druge strane. Postupci iz ovog Sporazuma primjenjuju se ako Vijeće za pridruživanje ne riješi spor u roku od 60 dana nakon što je spor bio upućen Vijeću za pridruživanje na temelju članka 86. Sporazuma o pridruživanju.

2. Članak 86. Sporazuma o pridruživanju primjenjuje se na sporove koji se odnose na primjenu i tumačenje drugih odredaba Sporazuma o pridruživanju.

3. U smislu stavka 1. smatra se da je spor razriješen kad Vijeće za pridruživanje donese odluku, kako je predviđeno člankom 86. stavkom 2. Sporazuma o pridruživanju, ili kad proglasi da spora više nema.

([1]) Odredbe ovog Sporazuma ne dovode u pitanje članak 34. Protokola u vezi s definicijom pojma „proizvodi s podrijetlom” i metoda administrativne suradnje.

POGLAVLJE II.

SAVJETOVANJA I MIRENJE

Članak 3.

Savjetovanja

1. Stranke nastoje riješiti sve razlike u vezi s tumačenjem i primjenom odredaba iz članka 2. poduzimanjem savjetovanja u dobroj vjeri kako bi se postiglo pravodobno, pravično i sporazumno rješenje. U ovim savjetovanjima stranke će također raspravljati o utjecaju navodnog kršenja na njihovu trgovinu.

2. Stranka zahtijeva savjetovanja putem pisanog zahtjeva drugoj stranki, a primjerak šalje pododboru za industriju, trgovinu i usluge, utvrđujući sve sporne mjere i odredbe sporazuma iz članka 2. za koje smatra da se krše.

3. Savjetovanja se održavaju u roku od 40 dana od datuma primitka zahtjeva te se odvijaju na državnom području one stranke protiv koje je podnesena žalba, osim ako stranke ne odluče drukčije. Savjetovanja se smatraju završenima u roku od 60 dana od datuma primitka zahtjeva osim ako se obje stranke slože da se savjetovanja nastave. Savjetovanja su povjerljiva, posebno sve otkrivene informacije i stajališta koja su stranke zauzele za vrijeme ovih postupaka, te ne utječu na prava bilo koje stranke u daljnjim postupcima.

4. Savjetovanja o hitnim pitanjima, uključujući ona koja se odnose na kvarljivu ili sezonsku robu, održavaju se u roku od 15 dana od datuma primitka zahtjeva te se smatraju završenima u roku od 30 dana od datuma primitka zahtjeva.

5. Ako se stranka kojoj je zahtjev za savjetovanje upućen ne odazove na njega u roku od 20 radnih dana od datuma njegovog primitka, ili ako se savjetovanja ne održe u vremenskom okviru utvrđenom u stavku 3. odnosno u stavku 4., ili ako su savjetovanja završena bez postignutog sporazuma o rješenju, stranka koja je podnijela žalbu može zahtijevati osnivanje arbitražnog vijeća u skladu s člankom 5.

Članak 4.

Mirenje

1. Ako savjetovanja ne daju sporazumno rješenje, stranke mogu, uz obostrani dogovor, tražiti mirenje. Svaki zahtjev za mirenjem mora biti u pisanom obliku upućen stranci protiv koje je podnesena žalba i pododboru za industriju, trgovinu i usluge te mora navesti mjeru koja je bila predmet savjetovanja kao i obostrano dogovorene nadležnosti kod mirenja. Svaka se stranka obvezuje da će pažljivo razmotriti zahtjeve za mirenje.

2. Ako se stranke ne dogovore o izmiritelju u roku od 10 radnih dana od datuma primitka zahtjeva za mirenje, predsjedavajući pododbora za industriju, trgovinu i usluge ili njihov predstavnik ždrijebom biraju izmiritelja iz skupine pojedinaca koji su na popisu iz članka 19. te nisu državljani nijedne od stranaka. Odabir se vrši u roku od 15 radnih dana od datuma primitka zahtjeva za mirenje. Izmiritelj će sazvati sastanak sa strankama najkasnije 30 dana nakon što je izabran. Izmiritelj prima podneske svake stranke najkasnije 15 dana prije sastanka i može zatražiti dodatne informacije od stranaka, stručnjaka ili tehničkih savjetnika, ako ona ili on to smatra potrebnim. Sve informacije dobivene na ovaj način moraju se otkriti i dostaviti svakoj stranci da izrazi svoje komentare. Izmiritelj priopćuje mišljenje najkasnije 45 dana nakon što je izabran.

3. Mišljenje izmiritelja može uključivati jednu ili više preporuka o tome kako riješiti spor u skladu s odredbama iz članka 2. Mišljenje izmiritelja je neobvezujuće.

4. Stranke se mogu dogovoriti o izmjeni rokova iz stavka 2. Izmiritelj se također može odlučiti za izmjenu navedenih rokova na zahtjev bilo koje od stranaka, s obzirom na osobite teškoće koje je iskusila dotična stranka ili složenost slučaja.

5. Postupci koji uključuju mirenje, osobito mišljenje izmiritelja te sve otkrivene informacije i stajališta koja su stranke zauzele za vrijeme ovih postupaka, povjerljivi su i ne utječu na prava bilo koje stranke u daljnjim postupcima.

6. Ako se stranke slože, postupci u vezi s mirenjem mogu se nastaviti dok se odvija arbitražni postupak.

7. Zamjena izmiritelja je moguća samo zbog razloga i u skladu s postupcima detaljno opisanima u pravilima 18. do 21. Pravilnika.

POGLAVLJE III.

POSTUPCI ZA RJEŠAVANJE SPOROVA

ODJELJAK I.

Arbitražni postupak

Članak 5.

Početak arbitražnog postupka

1. Kada stranke ne uspiju riješiti spor uz pomoć savjetovanja, kako je predviđeno u članku 3. ili uz pomoć mirenja, kako je predviđeno u članku 4., stranka koja je podnijela žalbu može zahtijevati osnivanje arbitražnog vijeća.

2. Zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća mora biti u pisanom obliku upućen stranci protiv koje je podnesena žalba i pododboru za industriju, trgovinu i usluge. Stranka koja je podnijela žalbu u svojem zahtjevu utvrđuje spornu mjeru te objašnjava kako takva mjera predstavlja kršenje odredaba iz članka 2. Osnivanje arbitražnog vijeća zahtijeva se najkasnije 18 mjeseci od datuma primitka zahtjeva za savjetovanje, ne dovodeći u pitanje prava stranke koja je podnijela žalbu da u budućnosti zatraži nova savjetovanja o istom predmetu.

Članak 6.

Osnivanje arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće sastavljeno je od tri arbitra.

2. U roku od 10 radnih dana od datuma kada stranka protiv koje je podnesena žalba primi zahtjev za osnivanjem arbitražnog vijeća, stranke se savjetuju da bi postigle sporazum o sastavu arbitražnog vijeća.

3. U slučaju kada se stranke ne mogu složiti o sastavu vijeća u roku utvrđenom u stavku 2., svaka stranka može zahtijevati od predsjedavajućih pododbora za industriju, trgovinu i usluge, ili njihovog predstavnika, da sva tri člana izaberu ždrijebom s popisa utvrđenog na temelju članka 19., jednog među pojedincima koje predlaže stranka koja je podnijela žalbu, jednog među pojedincima koje predlaže stranka protiv koje je podnesena žalba i jednog među pojedincima koje su stranke izabrale za obavljanje funkcije predsjedavajućeg. Kad se stranke dogovore o jednom ili više članova arbitražnog vijeća, svi preostali članovi biraju se po istom postupku.

4. Predsjedavajući pododbora za industriju, trgovinu i usluge ili njihov predstavnik biraju arbitre u roku od pet radnih dana od zahtjeva iz stavka 3.

5. Datum osnivanja arbitražnog vijeća je datum kada su izabrana tri arbitra.

6. Zamjena arbitara je moguća zbog razloga i u skladu s postupcima detaljno opisanima u pravilima 18. do 21. Pravilnika.

Članak 7.

Privremeno izvješće vijeća

Arbitražno vijeće izdaje strankama privremeno izvješće, u kojem utvrđuje činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredaba i osnovno obrazloženje koji su temelj njegovih nalaza i preporuka, i to najkasnije 120 dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća. Svaka stranka može dostaviti pisani zahtjev arbitražnom vijeću za preispitivanje detaljnih aspekata privremenog izvješća u roku od 15 dana od njegove objave. Nalazi konačne presude vijeća uključuju raspravu o dokazima iznesenima u privremenoj fazi.

Članak 8.

Presuda arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće priopćuje svoju presudu strankama i pododboru za industriju, trgovinu i usluge u roku od 150 dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća. Ako vijeće smatra da se ovaj rok ne može poštovati, predsjedavajući arbitražnog vijeća mora o tome obavijestiti stranke i pododbor za industriju, trgovinu i usluge pisanim putem, navodeći razloge kašnjenja i datum kad vijeće planira zaključiti svoj rad. Presuda se ni pod kojim okolnostima ne smije priopćiti kasnije od 180 dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća.

2. U hitnim slučajevima, uključujući one koji se odnose na kvarljivu ili sezonsku robu, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi svoju presudu priopćio u roku od 75 dana od datuma svojega osnivanja. To ne smije ni pod kojim okolnostima trajati dulje od 90 dana od njegova osnivanja. Arbitražno vijeće o tome smatra li slučaj hitnim prethodno donosi presudu u roku od 10 dana od svojega osnivanja.

3. Arbitražno vijeće, na zahtjev obiju stranka, suspendira svoj rad u bilo koje vrijeme i za razdoblje o kojem se stranke dogovore, a ne prelazi 12 mjeseci, te na kraju ovog dogovorenog razdoblja na zahtjev stranke koja je podnijela žalbu nastavlja s radom. Ako stranka koja je podnijela žalbu ne traži nastavljanje rada arbitražnog vijeća prije isteka dogovorenog razdoblja suspenzije, postupak se prekida. Suspenzija i prekid rada arbitražnog vijeća ne utječu na prava bilo koje stranke u drugom postupku o istom predmetu.

ODJELJAK II.

Usklađivanje

Članak 9.

Usklađivanje s presudom arbitražnog vijeća

Svaka stranka poduzima sve potrebne mjere kako bi se uskladila s presudom arbitražnog vijeća i stranke će se nastojati dogovoriti o razdoblju za usklađivanje s presudom.

Članak 10.

Razumno razdoblje za usklađivanje

1. Najkasnije 30 dana nakon što stranke prime obavijest o presudi arbitražnog vijeća, stranka protiv koje je podnesena žalba obavješćuje stranku koja je podnijela žalbu i pododbor za industriju, trgovinu i usluge o vremenu koje će joj trebati za usklađivanje (razumno razdoblje), ako trenutačno usklađivanje nije moguće.

2. Ako među strankama postoji neslaganje o razumnom razdoblju za usklađivanje s presudom arbitražnog vijeća, stranka koja je podnijela žalbu mora, u roku od 20 dana od primitka obavijesti koju joj je, na temelju stavka 1., uputila stranka protiv koje je podnesena žalba, pisanim putem tražiti da duljinu razumnog razdoblja odredi arbitražno vijeće. Takav se zahtjev istovremeno priopćuje drugoj stranci i pododboru za industriju, trgovinu i usluge. Arbitražno vijeće priopćuje svoju presudu strankama i pododboru za industriju, trgovinu i usluge u roku od 30 dana od datuma podnošenja zahtjeva.

3. Razumno razdoblje može se produljiti uz obostrani dogovor stranaka.

Članak 11.

Preispitivanje svih mjera poduzetih za usklađivanje s presudom arbitražnog vijeća

1. Stranka protiv koje je podnesena žalba obavješćuje drugu stranku i pododbor za industriju, trgovinu i usluge prije završetka razumnog razdoblja o svim mjerama koje je poduzela za usklađivanje s presudom arbitražnog vijeća.

2. U slučaju neslaganja između stranaka u vezi s postojanjem ili dosljednošću bilo koje mjere, priopćene na temelju stavka 1., s odredbama iz članka 2., stranka koje je podnijela žalbu može pisanim putem zatražiti da arbitražno vijeće presudi o tom predmetu. U tom se zahtjevu utvrđuje specifična sporna mjera te se objašnjava kako je ta mjera nedosljedna odredbama iz članka 2. Arbitražno vijeće priopćuje svoju presudu u roku od 90 dana od datuma podnošenja zahtjeva. U hitnim slučajevima, uključujući one koja se odnose na kvarljivu ili sezonsku robu, arbitražno vijeće priopćuje svoju presudu u roku od 45 dana od datuma podnošenja zahtjeva.

Članak 12.

Privremeni pravni lijekovi u slučaju neusklađivanja

1. Ako stranka protiv koje je podnesena žalba ne obavijesti o mjerama poduzetim za usklađivanje s presudom arbitražnog vijeća prije isteka razumnog razdoblja ili ako arbitražno vijeće presudi da je mjera, priopćena na temelju članka 1. stavka 1., nedosljedna obvezama te stranke na temelju odredaba iz članka 2., stranka protiv koje je podnesena žalba mora, ako tako zatraži stranka koja je podnijela žalbu, dati ponudu za privremenu naknadu.

2. Ako se ne postigne sporazum o naknadi u roku od 30 dana od završetka razumnog razdoblja ili presude arbitražnog vijeća na temelju članka 11. da je mjera za usklađivanje nedosljedna odredbama iz članka 2., stranka koja je podnijela žalbu ima pravo da se, nakon što obavijesti drugu stranku i pododbor za industriju, trgovinu i usluge, njezine obveze, koje proizlaze iz bilo koje odredbe iz članka 2., suspendiraju na razini, koja je jednaka poništenju ili slabljenju, nastaloj zbog kršenja. Stranka koja je podnijela žalbu može provesti suspenziju 10 radnih dana nakon datuma primitka obavijesti koju joj je uputila stranka protiv koje je podnesena žalba, osim ako stranka protiv koje je podnesena žalba nije zatražila arbitražu na temelju stavka 3.

3. Ako stranka protiv koje je podnesena žalba smatra da razina suspenzije nije jednaka poništenju ili slabljenju, koje je nastalo zbog kršenja, može pisanim putem zatražiti da arbitražno vijeće presudi o tom predmetu. Takav se zahtjev priopćuje drugoj stranci i pododboru za industriju, trgovinu i usluge, prije isteka razdoblja od 10 radnih dana iz stavka 2. Nakon što, prema potrebi, zatraži mišljenje stručnjaka, arbitražno vijeće svoju presudu o razini suspenzije obveza priopćuje strankama i institucionalnom tijelu odgovornom za trgovinska pitanja u roku od 30 dana od datuma podnošenja zahtjeva. Obveze neće biti suspendirane dok arbitražno vijeće ne priopći svoju presudu, a svaka suspenzija mora biti dosljedna odluci arbitražnog vijeća.

4. Suspenzija obveza je privremena i primjenjuje se samo dok se mjera, za koju se utvrdila nedosljednost odredbama iz članka 2., ne povuče ili izmijeni tako da se uskladi s tim odredbama, kako je utvrđeno na temelju članka 13., ili dok se stranke ne dogovore o rješenju spora.

Članak 13.

Preispitivanje svih mjera poduzetih za usklađivanje nakon suspenzije obveza

1. Stranka protiv koje je podnesena žalba obavješćuje drugu stranku i pododbor za industriju, trgovinu i usluge o bilo kojoj mjeri koju je poduzela za usklađivanje s presudom arbitražnog vijeća i o svojem zahtjevu za završetkom suspenzije obveza koju primjenjuje stranka koja je podnijela žalbu.

2. Ako stranke ne postignu sporazum o usklađenosti mjere o kojoj su bili obaviješteni s odredbama iz članka 2. u roku od 30 dana od datuma primitka obavijesti, stranka koja je podnijela tužbu pisanim putem traži da arbitražno vijeće presudi u tom predmetu. Takav se zahtjev istovremeno priopćuje drugoj stranci i pododboru za industriju, trgovinu i usluge. Presuda arbitražnog vijeća priopćuje se strankama i pododboru za industriju, trgovinu i usluge u roku od 45 dana od datuma podnošenja zahtjeva. Ako arbitražno vijeće presudi da je svaka mjera poduzeta za usklađivanje, u skladu s odredbama iz članka 2., suspenzija obveza se prekida.

ODJELJAK III.

Zajedničke odredbe

Članak 14.

Sporazumno rješenje

Stranke mogu bilo kada postići sporazumno rješenje spora na temelju ovog Sporazuma. O takvom rješenju one obavješćuju pododbor za industriju, trgovinu i usluge kao i arbitražno vijeće. Nakon obavijesti o sporazumnom rješenju, vijeće završava svoj rad i postupak se prekida.

Članak 15.

Pravilnik

1. Postupci rješavanja sporova iz poglavlja III. ovog Sporazuma uređuju se Pravilnikom priloženom ovom Sporazumu.

2. Svi sastanci arbitražnog vijeća, u skladu s Pravilnikom, otvoreni su za javnost, osim ako se stranke dogovore drukčije.

Članak 16.

Informacije i tehnički savjeti

Na zahtjev stranke, ili na njezinu inicijativu, arbitražno vijeće može dobiti informacije koje smatra prikladnima za postupak arbitražnog vijeća. Arbitražno vijeće posebno ima pravo tražiti relevantno mišljenje od stručnjaka ako to smatra prikladnim. Arbitražno vijeće se savjetuje sa strankama prije nego što odabere takve stručnjake. Sve informacije dobivene na ovaj način moraju biti otkrivene svakoj stranci i dostavljene za njihove komentare. Osim ako se stranke ne dogovore drukčije, zainteresirane fizičke ili pravne osobe, s poslovnim nastanom na državnom području stranaka, ovlaštene su za dostavljanje pisanih priopćenja arbitražnim vijećima u skladu s Pravilnikom. Takva priopćenja su ograničena na činjenične aspekte i ne postavljaju pravna pitanja.

Članak 17.

Pravila tumačenja

Svako arbitražno vijeće tumači odredbe iz članka 2. u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući Bečku konvenciju o pravu međunarodnih ugovora. Presude arbitražnog vijeća ne mogu dodati ili umanjiti prava i obveze predviđene odredbama iz članka 2.

Članak 18.

Odluke i presuda arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće ulaže napore da sve odluke donese konsenzusom. Kad se, unatoč tome, do odluke ne može doći konsenzusom, o spornom se predmetu odlučuje većinom glasova. Ni u kojem se slučaju, međutim, oprečna mišljenja arbitara ne smiju objaviti.

2. Svaka je presuda arbitražnog vijeća obvezujuća za stranke i ne stvara nikakva prava ili obveze za fizičke ili pravne osobe. Presudom se utvrđuje činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredaba sporazuma utvrđenih u članku 2. i obrazloženje koji su temelj donesenih nalaza i zaključaka. Pododbor za industriju, trgovinu i usluge javno objavljuje presudu arbitražnog vijeća u cijelosti osim ako odluči to ne učiniti kako bi se osigurala povjerljivost poslovnih povjerljivih informacija.

POGLAVLJE IV.

OPĆE ODREDBE

Članak 19.

Popis arbitara

1. Pododbor za industriju, trgovinu i usluge, najkasnije 6 mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, utvrđuje popis s barem 15 pojedinaca koji žele i mogu obavljati ulogu arbitra. Svaka od stranaka predlaže barem pet pojedinaca za obavljanje uloge arbitra. Dvije stranke također biraju barem pet pojedinaca koji nisu državljani nijedne stranke i koji će obavljati funkciju predsjedavajućeg arbitražnog vijeća. Pododbor za industriju, trgovinu i usluge jamčit će trajno vođenje popisa na ovoj razini.

2. Arbitri imaju stručno znanje i iskustvo iz prava i međunarodne trgovine. Oni su neovisni, svoju funkciju obavljaju u svojoj individualnoj nadležnosti i ne dobivaju upute ni od jedne organizacije ili vlade, niti su povezani s vladom bilo koje od stranka, te poštuju kodeks dobre prakse, priložen ovom Sporazumu.

3. Pododbor za industriju, trgovinu i usluge može izraditi dodatne sektorske popise s barem 15 pojedinaca koji imaju stručno znanje iz tog područja u specifičnim pitanjima obuhvaćenim sporazumima iz članka 2. Svaka stranka predlaže barem pet pojedinaca za obavljanje uloge arbitra. Obje stranke također biraju barem pet pojedinaca koji nisu državljani nijedne stranke i koji će obavljati funkciju predsjedavajućeg arbitražnog vijeća. Nakon primjene izbornog postupka iz članka 6. stavka 2., predsjedavajući pododbora za industriju, trgovinu i usluge mogu koristiti sektorski popis nakon što se s tim slože obje stranke.

Članak 20.

Odnos prema obvezama prema WTO-a

1. Kad stranka nastoji riješiti spor koji se tiče obveze iz Sporazum o WTO-u, koristi se relevantnim pravilima i postupcima iz Sporazuma o WTO-u, koji se primjenjuju neovisno o odredbama ovog Sporazuma.

2. Kad stranka nastoji riješiti spor koji se tiče obveze obuhvaćene ovim Sporazumom, kako je određen člankom 2., koristi se pravilima i postupcima iz ovog Sporazuma.

3. Osim ako se stranke ne dogovore drukčije, kad stranka nastoji riješiti spor koji se tiče obveze obuhvaćene ovim Sporazumom, kako je određen člankom 2., a koja je u bitnome jednaka obvezi iz Sporazuma o WTO-u, koriste se relevantnim pravilima i postupcima iz Sporazuma o WTO-u, koji se primjenjuju neovisno o odredbama ovog Sporazuma.

4. Kad se pokrenu postupci za rješavanje sporova, koristi se forum izabran u skladu s gore navedenim stavcima, ako se nije oglasio nenadležnim.

5. Nijedna odredba ovog Sporazuma ne sprječava stranku u provedbi suspenzije obveza koju odobrava tijelo WTO-a za rješavanje sporova. Sporazum o WTO-u ne smije se koristiti za sprječavanje stranke u suspenziji obveza na temelju ovog Sporazuma.

Članak 21.

Rokovi

1. Svi rokovi iz ovog Sporazuma, uključujući rokove u kojima arbitražna vijeća moraju priopćiti svoje presude, računaju se u kalendarskim danima od datuma koji slijedi radnju ili činjenicu na koje se odnose, osim ako je navedeno drukčije.

2. Obostranim dogovorom stranaka svaki rok iz ovog Sporazuma može se izmijeniti. Stranke se obvezuju na pažljivo razmatranje zahtjeva za produljenje rokova zbog poteškoća s kojima se suočava bilo koja stranka pri usklađivanju s postupcima ovog Sporazuma. Na zahtjev stranke arbitražno vijeće može promijeniti rokove koji se primjenjuju tijekom postupka, uzimajući u obzir različite stupnjeve razvoja obiju stranka.

Članak 22.

Preispitivanje i izmjena Sporazuma

1. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma i njegovih priloga, Vijeće za pridruživanje može bilo kada preispitati njihovu provedbu s ciljem odlučivanja o njihovom nastavku, izmjeni ili prestanku.

2. Pri tom preispitivanju, Vijeće za pridruživanje može razmotriti mogućnost stvaranja žalbenog tijela zajedničkog za nekoliko euro-mediteranskih sporazuma.

3. Vijeće za pridruživanje može odlučiti izmijeniti ovaj Sporazum i njegove priloge.

Članak 23.

Stupanje na snagu

Stranke će odobriti ovaj Sporazum u skladu s vlastitim postupcima. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvoga dana drugoga mjeseca od datuma kada su stranke jedna drugu obavijestile o tome da su postupci iz ovog članka dovršeni.

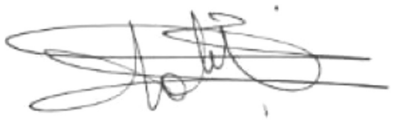
Sastavljeno u Bruxellesu u po dva primjerka, dana trinaestog prosinca godine dvije tisuće i desete, na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i arapskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

عن الإتحاد الأوروبي

За Кралство Мароко
Por el Reino de Marruecos
Za Marocké království
For Kongeriget Marokko
Für das Königreich Marokko
Maroko Kuningriigi nimel
Για το Βασίλειο του Μαρόκου
For the Kingdom of Morocco
Pour le Royaume du Maroc
Per il Regno del Marocco
Marokas Karalistes vārdā –
Maroko Karalystės vardu
A Marokkói Királyság részéről
Għar-Renju tal-Marokk
Voor het Koninkrijk Marokko
W imieniu Królestwa Maroka
Pelo Reino de Marrocos
Pentru Regatul Maroc
Za Marocké kráľovstvo
Za Kraljevino Maroko
Marokon kuningaskunnan puolesta
För Konungariket Marocko

عن المملكة المغربية

PRILOZI

PRILOG I.: **PRAVILNIK O ARBITRAŽI**

PRILOG II.: **KODEKS DOBRE PRAKSE ZA ČLANOVE ARBITRAŽNIH VIJEĆA I IZMIRITELJE**

PRILOG I.

PRAVILNIK O ARBITRAŽI

Opće odredbe

1. U ovom Sporazumu i prema ovim pravilima:

„savjetnik” znači osoba koju stranka ovlašćuje za savjetovanje ili pomoć u vezi s postupkom arbitražnog vijeća;

„stranka koja je podnijela žalbu” znači bilo koja stranka koja zahtijeva osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 5. ovog Sporazuma;

„stranka protiv koje je podnesena žalba” znači stranka koja navodno krši odredbe iz članka 2. ovog Sporazuma;

„arbitražno vijeće” znači vijeće osnovano na temelju članka 6. ovog Sporazuma;

„predstavnik stranke” znači zaposlenik ili bilo koju druga osoba koju je imenovao vladin odjel ili agencija ili drugi javni subjekt te stranke;

„dan” znači kalendarski dan, osim ako nije drukčije određeno.

2. Stranka protiv koje je podnesena žalba odgovorna je za logističko upravljanje postupcima za rješavanje sporova, posebno za organizaciju saslušanja, osim ako nije drukčije dogovoreno. Unija će, međutim, snositi troškove nastale zbog cjelokupne organizacije u vezi sa savjetovanjima, mirenjem i arbitražom, s izuzetkom troškova i honorara za izmiritelje i arbitre, a koji su podijeljeni.

Obavijesti

3. Stranke i arbitražno vijeće šalju sve zahtjeve, obavijesti, pisane podneske i ostale dokumente elektronskom poštom, uz kopiju dostavljenu istoga dana putem telefaksa, preporučenom poštom, po kuriru, dostavom s povratnicom ili nekim drugim telekomunikacijskim sredstvom kojim je moguće dokazati slanje pošte. Osim ako nije drukčije dokazano, smatra se da je poruka poslana elektronskom poštom i telefaksom primljena na dan slanja.

4. Stranka šalje elektronsku kopiju svakog svojeg pisanog podneska drugoj stranki i svakom arbitru. Također se prilaže dokument u tiskanom obliku.

5. Sve se obavijesti upućuju Ministarstvu vanjskih poslova Maroka odnosno Glavnoj upravi Europske komisije za trgovinu.

6. Manje greške u pisanju u svim se zahtjevima, obavijestima, pisanim podnescima i ostalim dokumentima, koji se odnose na postupak arbitražnog vijeća, mogu ispraviti dostavom novoga dokumenta u kojemu su izmjene jasno označene.

7. Ako posljednji dan za dostavu dokumenta pada na državni praznik ili neradni dan u Maroku ili u Uniji, dokument se može dostaviti idućeg radnog dana. Stranke izmjenjuju popis datuma svojih državnih praznika i neradnih dana na prvi ponedjeljak svakog prosinca za sljedeću godinu. Smatra se da ni jedan dokument, obavijest ili zahtjev nije primljen na državni praznik ili neradni dan. Štoviše, za računanje rokova u radnim danima u ovom Sporazumu uzimaju se u obzir samo radni dani zajednički objema strankama.

8. Ovisno o predmetu sporne odredbe, kopije svih zahtjeva i obavijesti, upućenih pododboru za industriju, trgovinu i usluge u skladu s ovim Sporazumom, također se šalju drugim relevantnim pododborima, osnovanim na temelju Sporazuma o pridruživanju.

Početak arbitraže

9. (a) Ako se, u skladu s člankom 6. ovog Sporazuma ili s pravilima 19., 20. ili 49. ovog Pravilnika, članovi arbitražnog vijeća biraju ždrijebom, kod izvlačenja ždrijeba su prisutni predstavnici obje stranke.

(b) Osim ako se ne dogovore drukčije, stranke se sastaju s arbitražnim vijećem u roku od sedam radnih dana od datuma njegova osnivanja kako bi utvrdili pitanja koja stranke ili arbitražno vijeće smatraju primjerenima, uključujući troškove i honorare za arbitre, što će biti u skladu sa standardima WTO-a. Članovi arbitražnog odbora i predstavnici stranaka mogu u ovom sastanku sudjelovati putem telefona ili video konferencije.

10. (a) Osim ako se stranke u roku od pet radnih dana od datuma izbora arbitara ne dogovore drukčije, nadležnosti arbitražnog vijeća su sljedeće:

„u svjetlu relevantnih odredaba sporazuma iz članka 2. Sporazuma o rješavanju sporova, proučiti pitanje iz zahtjeva za osnivanjem arbitražnog vijeća, odlučiti o usklađenosti dotične mjere s odredbama iz članka 2. Sporazuma o rješavanju sporova i donijeti presudu u skladu s člankom 8. Sporazuma o rješavanju sporova."

(b) Stranke moraju o dogovorenim nadležnostima obavijestiti arbitražno vijeće u roku od pet radnih dana po svojem dogovoru.

Početni podnesci

11. Stranka koja je podnijela žalbu dostavlja svoj početni pisani podnesak najkasnije 20 dana nakon datuma osnivanja arbitražnog vijeća. Stranka protiv koje je podnesena žalba dostavlja svoj pisani odgovor najkasnije 20 dana nakon datuma primitka početnog pisanog podneska.

Rad arbitražnih vijeća

12. Predsjedavajući arbitražnog vijeća predsjedava svim sastancima odbora. Arbitražno vijeće može predsjedavajućem dodijeliti ovlasti za donošenje odluka o upravnim i postupovnim pitanjima.

13. Osim ako ovim Sporazumom nije drukčije određeno, arbitražno vijeće obavlja svoje aktivnosti putem svih sredstava, uključujući telefon, telefaksne uređaje ili računalne veze.

14. Samo arbitri mogu sudjelovati u vijećanjima arbitražnog vijeća, ali arbitražno vijeće može dopustiti da na vijećanjima budu prisutni njihovi pomoćnici.

15. Izrada bilo koje presude ostaje isključiva odgovornost arbitražnog vijeća i ne smije se prenositi.

16. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno odredbama ovog Sporazuma i njegovih priloga, arbitražno vijeće može, nakon savjetovanja sa strankama, usvojiti odgovarajući postupak koji je usklađen s ovim odredbama.

17. Kad arbitražno vijeće ocijeni da postoji potreba za izmjenom bilo kojeg roka koji se koristi u postupcima ili potreba za bilo kakvom drugom postupovnom ili upravnom prilagodbom, pismeno obavješćuje stranke o razlozima za izmjenu ili prilagodbu, te o potrebnom razdoblju ili prilagodbi. Arbitražno vijeće može usvojiti takvu izmjenu ili prilagodbu, nakon savjetovanja sa strankama. Rokovi iz članka 8. stavka 2. ovog Sporazuma ne mijenjaju se.

Zamjena

18. Ako arbitar ne može sudjelovati u postupku, odstupi ili mora biti zamijenjen, zamjenski arbitar se bira u skladu s člankom 6. stavkom 3.

19. Kad neka od stranka ocijeni da arbitar ne poštuje zahtjeve kodeksa dobre prakse, te stoga mora biti zamijenjen, ta stranka treba obavijestiti drugu stranku u roku od 15 dana od trenutka kad je doznala za okolnosti koje ukazuju na arbitrovo materijalno kršenje kodeksa dobre prakse.

Kad stranka ocijeni da arbitar, koji nije predsjedavajući, ne poštuje zahtjeve kodeksa dobre prakse, stranke se savjetuju i, ako se tako dogovore, zamjenjuju arbitra i biraju zamjenskog prema postupku utvrđenom u članku 6. stavku 3. ovog Sporazuma.

Ako se stranke ne slažu u vezi s potrebom za zamjenom arbitra, svaka stranka može zatražiti da se to pitanje uputi predsjedavajućem arbitražnog vijeća čija će odluka biti konačna.

Ako predsjedavajući smatra da arbitar ne poštuje zahtjeve kodeksa dobre prakse, ona ili on bira novog arbitra ždrijebom iz skupine pojedinaca na temelju članka 19. stavka 1. ovog Sporazuma, čiji je član bio prvi arbitar. Ako su stranke izabrale prvog arbitra na temelju članka 6. stavka 2. ovog Sporazuma, novi arbitar se bira ždrijebom iz skupine pojedinaca koje su predložile stranka koja je podnijela žalbu i stranka protiv koje je podnesena žalba, na temelju članka 19. stavka 1. ovog Sporazuma. Izbor novoga arbitra obavlja se u roku od pet radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva predsjedavajućem arbitražnog vijeća.

20. Kad stranka ocijeni da predsjedavajući arbitražnog vijeća ne poštuje zahtjeve kodeksa dobre prakse, stranke se savjetuju i, ako se tako dogovore, zamjenjuju predsjedavajućeg i biraju zamjenskog prema postupku utvrđenom u članku 6. stavku 3. ovog Sporazuma.

Ako se stranke ne slažu u vezi s potrebom za zamjenom predsjedavajućeg, svaka stranka može zatražiti da se to pitanje uputi jednom od ostalih članova skupine pojedinaca izabranih za obavljanje funkcije predsjedavajućeg na temelju članka 19. stavka 1. ovog Sporazuma. Njezino ili njegovo ime ždrijebom izvlače predsjedavajući pododbora za industriju, trgovinu i usluge ili njihovi predstavnici. Odluka ove osobe o potrebi za zamjenom predsjedavajućeg je konačna.

Ako ova osoba odluči da prvi predsjedavajući ne poštuje zahtjeve kodeksa dobre prakse, ona ili on bira novog predsjedavajućeg ždrijebom među preostalom skupinom pojedinaca, koji mogu obavljati funkciju predsjedavajućeg, na temelju članka 19. stavka 1. ovog Sporazuma. Izbor novog predsjedavajućeg obavlja se u roku od pet radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva iz ovog stavka.

21. Postupci arbitražnog vijeća suspendiraju se u razdoblju u kojem se obavljaju postupci predviđeni pravilima 18, 19 i 20.

Saslušanja

22. Predsjedavajući određuje datum i sat saslušanja u savjetovanju sa strankama i drugim članovima arbitražnog vijeća, te to potvrđuje strankama u pisanom obliku. Ovu informaciju također javno objavljuje ona stranka koja je odgovorna za logističko upravljanje postupcima, ako je saslušanje otvoreno za javnost. Arbitražno vijeće može i ne sazvati saslušanje ako se stranka s tim slaže.

23. Osim ako se stranke ne dogovore drukčije, ako je stranka koja je podnijela žalbu Maroko, saslušanje se održava u Bruxellesu, a ako je stranka koja je podnijela žalbu Unija, saslušanje se održava u Rabatu.

24. Arbitražno vijeće može sazvati jedno dodatno saslušanje samo u iznimnim okolnostima. Dodatno saslušanje se ne saziva za postupke utvrđene na temelju članaka 10. stavka 2., 11. stavka 2., 12. stavka 3. i 13. stavka 2. ovog Sporazuma.

25. Svi su arbitri prisutni u svakom trenutku svakog saslušanja.

26. Bez obzira na to jesu li postupci otvoreni za javnost ili nisu, sljedeće osobe mogu prisustvovati saslušanju:

(a) predstavnici stranaka;

(b) savjetnici stranaka;

(c) upravno osoblje, tumači, prevoditelji i sudski zapisničari; i

(d) pomoćnici arbitara.

Arbitražnom vijeću mogu se obraćati samo predstavnici i savjetnici stranka.

27. Najmanje pet radnih dana prije datuma saslušanja, svaka stranka arbitražnom vijeću dostavlja popis imena osoba koje će usmeno iznositi dokaze i izlagati na saslušanju u ime te stranke i u ime ostalih predstavnika ili savjetnika koji će prisustvovati saslušanju.

28. Saslušanja arbitražnih vijeća otvorena su za javnost, osim ako stranke odluče drukčije. Ako stranke odluče da je saslušanje zatvoreno za javnost, dio saslušanja ipak može biti otvoren za javnost ako arbitražno vijeće, na zahtjev stranka, tako odluči. Arbitražno vijeće se, međutim, sastaje na zatvorenoj sjednici kad podnesci i dokazi stranka sadrže povjerljive poslovne informacije.

29. Arbitražno vijeće vodi saslušanje na sljedeći način:

Dokaz:

(a) dokaz stranke koja je podnijela žalbu;

(b) dokaz stranke protiv koje je podnesena žalba.

Pobijajući dokaz:

(a) dokaz stranke koja je podnijela žalbu;

(b) odgovor stranke protiv koje je podnesena žalba.

30. Arbitražno vijeće može neposredno postavljati pitanja svakoj stranci tijekom cijeloga saslušanja.

31. Arbitražno vijeće osigurava da se zapisnici sa svakog saslušanja pripreme i pošalju strankama što je moguće prije.

32. Svaka stranka može, u roku od 10 radnih dana od datuma saslušanja, dostaviti dodatni pisani podnesak u vezi s bilo kojim pitanjem koje se pojavilo za vrijeme saslušanja.

Pitanja u pisanom obliku

33. Arbitražno vijeće može bilo kada za vrijeme saslušanja uputiti pitanja u pisanom obliku jednoj ili objema strankama. Svaka stranka dobiva primjerak svih pitanja arbitražnog vijeća.

34. Stranka također drugoj stranci dostavlja kopiju svojih odgovora na pitanja arbitražnog vijeća u pisanom obliku. Svaka stranka ima mogućnost pismeno dostaviti svoje komentare na odgovor druge stranke u roku od pet radnih dana od datuma primitka.

Povjerljivost

35. Stranke poštuju povjerljivost saslušanja arbitražnog vijeća kad se održavaju na zatvorenoj sjednici, u skladu s pravilom 28. Svaka stranka smatra povjerljivima sve informacije koje druga stranka dostavlja arbitražnom vijeću ako ih je ta stranka označila povjerljivima. Kad stranka dostavi arbitražnom vijeću povjerljivu verziju svojih pisanih podnesaka, ona također, na zahtjev druge stranke, osigurava sažetak informacija iz svojih podnesaka koji nije povjerljiv te se može otkriti javnosti, najkasnije 15 dana nakon datuma zahtjeva ili podneska, ovisno o tome što je kasnije. Ovim se pravilima stranka ne sprječava da javnosti otkriva svoja stajališta.

Kontakti ex parte

36. Arbitražno vijeće ne sastaje se niti stupa u kontakt s jednom strankom u odsutnosti druge stranke.

37. Nijedan član arbitražnog vijeća ne smije raspravljati o aspektima spornog pitanja postupka s jednom strankom ili objema strankama u odsutnosti drugih arbitara.

Podnesci amicus curiae

38. Osim ako se stranke ne dogovore drukčije u roku od 5 dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, arbitražno vijeće može primati dobrovoljne podneske u pisanom obliku, pod uvjetom da su dostavljeni u roku od 10 dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, da su sažeti te ni u kojem slučaju duži od 15 tipkanih stranica, uključujući priloge, kao i da su neposredno relevantni za stvarno pitanje koje arbitražno vijeće razmatra.

39. Podnesak sadrži opis fizičke ili pravne osobe koja dostavlja podnesak, uključujući prirodu njezinih aktivnosti i izvor njezinog financiranja, te definira prirodu interesa koji ta osoba ima u arbitražnom postupku. Podnesak je napisan na jezicima koje odaberu stranke u skladu s pravilima 42. i 43. ovog Pravilnika.

40. Arbitražno vijeće u svojoj presudi navodi sve primljene podneske koji ispunjavaju gornja pravila. Arbitražno vijeće nije obvezno u svojoj odluci navoditi dokaze iz takvih podnesaka. Svaki podnesak koji arbitražno vijeće primi na temelju ovog pravila, dostavlja se strankama radi njihovih komentara.

Hitni slučajevi

41. U hitnim slučajevima iz ovog Sporazuma, arbitražno vijeće, nakon savjetovanja sa strankama, prema potrebi prilagođava rokove iz ovih pravila i obavješćuje stranke o tim prilagodbama.

Prevođenje i tumačenje

42. Za vrijeme savjetovanja iz članka 6. stavka 2. ovog Sporazuma, a najkasnije na sastanku iz pravila 9. (b) ovog Pravilnika, stranke se nastoje dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku postupaka pred arbitražnim vijećem.

43. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku, svaka stranka organizira i snosi troškove prijevoda svojih pisanih podnesaka na jezik koji je odabrala druga stranka.

44. Stranka protiv koje je podnesena žalba organizira tumačenje usmenih podnesaka na jezike koje su odabrale stranke.

45. Presude arbitražnog vijeća priopćuju se na jeziku ili jezicima koje su odabrale stranke.

46. Svaka stranka može dostaviti komentare na svaki prijevod dokumenta izrađen u skladu s ovim pravilima.

Izračun rokova

47. Kada stranka, zbog primjene pravila 7. ovog Pravilnika, primi dokument na datum koji se ne poklapa s datumom na koji ga je primila druga stranka, svako razdoblje koje je izračunano na temelju datuma primitka tog dokumenta računa se od zadnjeg datuma primitka tog dokumenta.

Drugi postupci

48. Ovaj se Pravilnik također može primijeniti na postupke utvrđene na temelju članka 10. stavka 2., članka 11. stavka 2., članka 12. stavka 3. i članka 13. stavka 2. ovog Sporazuma. Međutim, rokove utvrđene ovim Pravilnikom treba prilagoditi u skladu s posebnim rokovima predviđenima za donošenje odluke arbitražnog vijeća u tim drugim postupcima.

49. U slučaju da je izvorno vijeće ili neki od njegovih članova spriječen ponovno se sastati u vezi s postupcima iz članka 10. stavka 2., članka 11. stavka 2., članka 12. stavka 3. i članka 13. stavka 2. ovog Sporazuma, primjenjuju se postupci utvrđeni u članku 6. ovog Sporazuma. Rok za obavijest o odluci produljuje se za 15 dana.

PRILOG II.

KODEKS DOBRE PRAKSE ZA ČLANOVE ARBITRAŽNIH VIJEĆA I IZMIRITELJE

Definicije

1. U ovom Kodeksu dobre prakse:

(a) „član” ili „arbitar” znači član arbitražnog vijeća, osnovan na temelju članka 6. ovog Sporazuma;

(b) „izmiritelj” znači osoba koja obavlja mirenje u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma;

(c) „kandidat” znači pojedinac čije je ime na popisu arbitara iz članka 19. ovog Sporazuma te koji dolazi u obzir pri izboru članova arbitražnog vijeća na temelju članka 6. ovog Sporazuma;

(d) „pomoćnik” znači osoba koja, u okviru mandata nekog člana obavlja istraživanja za tog člana ili mu pomaže;

(e) „postupak” znači postupak arbitražnog vijeća u skladu s ovim Sporazumom, osim ako nije drukčije određeno;

(f) „osoblje”, u odnosu na nekoga člana, znači osobe koje su pod vodstvom i nadzorom toga člana, osim pomoćnika.

Odgovornosti u okviru postupka

2. Svaki kandidat i član izbjegava nedoličnost i dojam nedoličnosti, neovisan je i nepristran, izbjegava posredne i neposredne sukobe interesa te poštuje visoke standarde ponašanja čime se čuva integritet i nepristranost mehanizma za rješavanje sporova. Bivši članovi moraju ispunjavati obveze iz pravila 15., 16., 17. i 18. ovog Kodeksa dobre prakse.

Obveze otkrivanja informacija

3. Prije nego što se potvrdi njezin ili njegov izbor za člana arbitražnog vijeća na temelju ovog Sporazuma, kandidat otkriva sve interese, odnose ili pitanja koji bi mogli ugroziti njegovu ili njezinu neovisnost ili nepristranost, te koji bi mogli opravdano stvoriti dojam nedoličnosti ili pristranosti tijekom postupka. S tim ciljem kandidat ulaže opravdane napore da razjasni sve takve interese, odnose i pitanja.

4. Kandidat ili član priopćuje pitanja koje se tiču stvarnih ili mogućih kršenja ovog Kodeksa dobre prakse samo pododboru za industriju, trgovinu i usluge, kako bi ih stranke razmotrile.

5. Kad je član izabran, nastavlja ulagati opravdane napore da razjasni sve interese, odnose ili pitanja iz pravila 3. ovog Kodeksa dobre prakse i da ih otkrije. Obveza otkrivanja informacija je trajna dužnost koja od člana zahtijeva otkrivanje svih interesa, odnosa ili pitanja što se mogu pojaviti tijekom postupka. Član otkriva takve interese, odnose ili pitanja tako da o njima pismenim putem informira pododbor za industriju, trgovinu i usluge, kako bi ih stranke razmotrile.

Dužnosti članova

6. Nakon izbora, član svoje dužnosti tijekom postupka obavlja temeljito i žurno, pravedno i revno.

7. Član razmatra samo ona pitanja koja nastaju tijekom postupka te su potrebna za odluku, i ovu dužnost ne prenosi na druge osobe.

8. Član poduzima sve odgovarajuće korake kako bi osigurao da njegov pomoćnik i osoblje budu upoznati s pravilima 2., 3., 4., 5., 16., 17. i 1.8 ovog Kodeksa dobre prakse i da ih poštuju.

9. Član se ne stupa u kontakte *ex parte* u vezi s postupkom.

Neovisnost i nepristranost članova

10. Član mora biti neovisan i nepristran i izbjegavati stvaranje dojma nedoličnosti ili pristranosti, te na njega ne smije utjecati vlastiti interes, pritisak izvana, politički interesi, zahtjevi javnosti i odanost jednoj stranci ili strah od kritike.

11. Član ne smije, neposredno ili posredno, preuzeti nikakve obveze ni prihvatiti nikakve povlastice koje bi na bilo koji način utjecale, ili izgledale da utječu, na ispravno obavljanje njezinih ili njegovih dužnosti.

12. Član ne smije iskorištavati svoj položaj u arbitražnom vijeću za unapređenje bilo kakvog osobnog ili privatnog interesa te izbjegava aktivnosti koje mogu stvoriti dojam da su druge osobe u posebnom položaju s kojega mogu utjecati na nju ili njega.

13. Član ne smije dopustiti da financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njezino ili njegovo ponašanje ili prosuđivanje.

14. Član mora izbjegavati stupanje u odnose ili stjecanje financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njezinu ili njegovu nepristranost ili opravdano stvoriti dojam pristranosti.

Obveze bivših članova

15. Svi bivši članovi moraju izbjegavati aktivnosti koje mogu stvoriti dojam kako su pri obavljanju svojih dužnosti bili pristrani ili izvlačili koristi iz zaključka ili odluke arbitražnog vijeća.

Povjerljivost

16. Ni jedan sadašnji ni bivši član ne smije nikada otkriti ili upotrijebiti informacije koje nisu za javnost, a tiču se postupka ili su dobivene tijekom postupka, osim za potrebe tog postupka, te ne smije ni u kojem slučaju otkriti ili upotrijebiti takve informacije kako bi pridobio osobnu korist ili korist za druge ili kako bi negativno utjecao na interese drugih osoba.

17. Član ne smije otkrivati odluku ili dijelove presude arbitražnog vijeća prije njezine objave u skladu s ovim Sporazumom.

18. Član ili bivši član ne smije nikada otkriti vijećanja arbitražnog vijeća ili stajalište bilo kojeg od članova.

Troškovi

19. Svaki član vodi bilješke i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove.

Posrednici

20. Pravila opisana u ovom Kodeksu dobre prakse, koja se odnose na članove ili bivše članove, isto se tako odnose, *mutatis mutandis*, i na izmiritelje.